

богатьох пунктах між собою, але була одна річ котру вони вважали за річ великої ваги, і дотично котрої вони всі годили ся; і порозуміне відносно того пункту зробило їх протестантами, як чимсь відрубаним від римо-католиків. Коли людина бажала поставити себе в добрі відносини з Богом, казали усі протестанські реформатори, так се була виключно справа сумління тієї людини. Жадна особа, жадна річ; не сміє жадним робом ставати меже людиною а Богом. Тому реформатори тримались тієї гадки, що беручи допомочи попів, сьвятих чи фігури нарід був заведений і тим був перешкоджений в осягненню тієї єдності з Богом, про котру Сьв. Письмо навчало, що вони мусять старати ся. Кожна людина, казали реформатори, є сама собі сьвященником, і те все що слуги релігії можуть робити, се заохочувати людину самотійно зноситись з Богом і доти не спочивати, доки людська воля і Божа не стануть те саме. Сим двом великим метам Нокс і присьвятив решту свого життя: повалити римську церкву і встановити иншу церкву котраб навчала нарід дійсної релігії Сьв. Письма.

Дуже скоро Нокс переконав ся, що Шкоція не була ще приготована до прийняття тієї науки, котра вимагала повної переміни людських думок і уряду того краю. Два місяці по смерті Вишарта кардинал Бітон був замордований в замку міста Ст. Андрюс почасти в пімсту за смерть Вишарта, а почасти за инші його вчійки, котрі